

MILLIY MANFAATLARDAN KELIB CHIQQAN HOLDA UMUMBASHARIY MUAMMOLARGA YONDASHISH

Ulashova Navro'za Xudoynazar qizi

Termiz davlat pedagogika instituti 1 bosqich magistranti

Boboyeva Sitora Ruzimaxmatovna

Termiz davlat pedagogika instituti Pedagogika
kafedrasi o'qituvchisi p.f.f.d.(PhD)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20351435>

Annotatsiya: Mazkur maqolada milliy manfaatlar va umumbashariy muammolar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik, ularning zamonaviy globallashuv sharoitidagi ahamiyati hamda davlat siyosatidagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, ekologik xavfsizlik, iqtisodiy barqarorlik, ijtimoiy taraqqiyot va xalqaro hamkorlik kabi yo'nalishlarda milliy manfaatlar asosida umumbashariy muammolarga yondashishning nazariy va amaliy jihatlari yoritiladi. Tadqiqot davomida milliy qadriyatlarni saqlagan holda global muammolarni hal etish mexanizmlari ilmiy asosda tahlil qilingan. Kalit so'zlar: milliy manfaat, globallashuv, umumbashariy muammolar, ekologik xavfsizlik, xalqaro hamkorlik, barqaror taraqqiyot, davlat siyosati, ijtimoiy rivojlanish.

Kalit so'zlar: milliy manfaat, globallashuv, umumbashariy muammolar, ekologik xavfsizlik, xalqaro hamkorlik, barqaror taraqqiyot, davlat siyosati, ijtimoiy rivojlanish, iqtisodiy barqarorlik, milliy qadriyatlar.

Bugungi globallashuv davrida insoniyat oldida turgan muammolar tobora murakkablashib bormoqda. Iqlim o'zgarishi, ekologik inqiroz, oziq-ovqat xavfsizligi, iqtisodiy tengsizlik, migratsiya va xalqaro xavfsizlik bilan bog'liq masalalar barcha davlatlarni birdek tashvishga solmoqda. Bunday sharoitda har bir davlat o'z milliy manfaatlarini himoya qilish bilan bir qatorda umumbashariy muammolarni hal etishda faol ishtirok etishi zarur. Chunki global muammolar bir mamlakat doirasida hal etilishi mumkin emas va ular xalqaro hamkorlikni talab qiladi. Milliy manfaat – davlatning siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan ustuvor maqsadlar yig'indisidir. Har bir mamlakat o'zining tarixiy taraqqiyoti, geosiyosiy joylashuvi va milliy qadriyatlaridan kelib chiqib manfaatlarini shakllantiradi. Milliy manfaatlarning asosiy maqsadi jamiyat farovonligini oshirish, fuqarolar xavfsizligini ta'minlash va davlat mustaqilligini mustahkamlashdan iborat. Hozirgi davrda milliy manfaatlar faqat ichki siyosat bilan cheklanib qolmay, balki xalqaro munosabatlar tizimida ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Davlatlar o'z manfaatlarini himoya qilish jarayonida boshqa mamlakatlar bilan hamkorlik qilishga, xalqaro tashkilotlar faoliyatida ishtirok etishga intilmoqda. Bu esa milliy manfaatlar va umumbashariy manfaatlarning uyg'unlashuviga olib keladi.

Umumbashariy muammolar – insoniyatning barcha qatlamlariga ta'sir ko'rsatadigan, global miqyosdagi dolzarb masalalardir. Ularga ekologik muammolar, iqlim o'zgarishi, pandemiyalar, terrorizm, energetik xavfsizlik, kambag'allik va iqtisodiy inqirozlar kiradi. Ushbu muammolar millat va davlat chegaralarini tan olmaydi hamda ularni bartaraf etish uchun xalqaro hamkorlik zarur. Masalan, ekologik muammolar bugungi kunda eng dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Atmosfera ifloslanishi, suv resurslarining kamayishi va biologik xilma-xillikning yo'qolishi nafaqat bir davlatga, balki butun insoniyatga xavf tug'diradi. Shu sababli davlatlar ekologik xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha xalqaro bitim va dasturlarda faol ishtirok etmoqda.

Milliy manfaatlardan kelib chiqib umumbashariy muammolarga yondashish davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biridir. Bunda davlat o'z manfaatlarini himoya qilish bilan birga global muammolarni hal etishga ham hissa qo'shadi. Masalan, iqtisodiy barqarorlikni

ta'minlash uchun davlatlar xalqaro savdo aloqalarini rivojlantiradi, ekologik xavfsizlikni mustahkamlash uchun esa yashil iqtisodiyot tamoyillarini joriy etadi. O'zbekiston misolida qaraydigan bo'lsak, mamlakatda ekologik muammolarni bartaraf etish, xususan Orolbo'yi hududini tiklash bo'yicha keng ko'lamlı islohotlar amalga oshirilmoqda. Bu tashabbuslar nafaqat milliy manfaatlarga, balki Markaziy Osiyo mintaqasining ekologik barqarorligiga ham xizmat qiladi. Shu bilan birga, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantirish orqali mamlakat global muammolarni hal etishda faol ishtirok etmoqda.

Xulosa qilib aytganda, milliy manfaatlardan kelib chiqib umumbashariy muammolarga yondashish zamonaviy davlat siyosatining muhim talabidir. Har bir davlat o'z manfaatlarini himoya qilgan holda xalqaro hamkorlikni rivojlantirishi, global muammolarni bartaraf etishda faol ishtirok etishi lozim. Bu esa nafaqat milliy taraqqiyotga, balki butun insoniyat farovonligiga xizmat qiladi. Shuningdek, milliy qadriyatlar va global manfaatlarning uyg'unligi barqaror taraqqiyotning asosiy omillaridan biri hisoblanadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
3. Global muammolar va barqaror taraqqiyot asoslari. – Toshkent: Fan, 2020.
4. BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlari bo'yicha rasmiy hujjatlari.